

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. FeleaABONAMENT 25 bani Posta
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Pomenirea lui Vasile Alecsandri

La 22 August c. s'au împlinit 50 ani dela moartea poetului Vasile Alecsandri. In alte împrejurări, țara întreagă s'ar fi legănat în freamătul sărbărilor comemorative, cu prisosință meritate. In zbuciumul și în neliștea de astăzi însă, ne-am adunat cu pietate în fața sfintelor altare și am pomenit în rugăciune numele poetului Vasile, în chipul acesta poate pentru prima oră pe întreg cuprinsul Țării.

Se cuvenea să pomenim cu toată recunoștința numele lui Vasile Alecsandri, pentru marea și nemuritoarea sa operă de patriot și poet, prin care a contribuit, atături de alți bărbați aleși ai vremii sale, cum au fost N. Bălcescu, M. Cogălniceanu și Alex. I. Cuza, la renașterea, cultura și unirea României.

Născut din părinți boeri la 1821, — își începe activitatea de scriitor la vârsta de 19 ani (1840). De aci înainte îl întâlnim de față la toate evenimentele mari prin care au trecut Români vreme de 50 ani.

Prezența lui activă și constructivă o întâlnim în acțiunea de resurecție națională dela 1848, când face parte din comitetul revoluționarilor și scrie „Deșteptarea României“, acele cuvinte de foc prin care-și cheamă fiii neamului la libertate:

*Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemiscare?
N'auziți prin somnul vostru, acel glas triumfător,
Ce se 'nalță pân' la ceruri...?*

Il întâlnim cu Bălcescu în fața adunării de pe Câmpia libertății dela Blaj, în călătorii și misiuni diplomatice prin Apus, ca peste câțiva ani să-l întâlnim din nou în țară printre cei dintâi luptători pentru unirea Principatelor. Acum scrie el „Hora Unirii“, care se cântă și astăzi cu atâta însuflețire.

Prieten și colaborator a lui Cuza Vodă, sfetnic al tronului și ministru la Paris pe vremea regelui Carol I, desfășură o bogată activitate socială și diplomatică în interesul neamului său.

Dar cea mai bogată lucrare alui V. Alecsandri a fost și rămâne cea literară. Teatrul românesc, poezia populară și geniul poeziei române au în el pe cel dintâiu mare reprezentant și creator. Unele din piesele lui se cetesc și se joacă și astăzi cu bun succes, iar colecția lui de poezii populare ale Românilor — prima în serie — este și astăzi neîntrecută.

Geniul său făuritor de versuri și-a aflat încoronarea la concursul dela Montpellier (1878), când ia premiul de poezie al neamurilor latine prin „Cântecul gintei latine“.

Deși poet romantic și optimist, Alecsandri nu a încetat să fie un mare tradiționalist, un luminat luptător naționalist. Nu este străin nici de inspirația religioasă. In „Imnul regal“ și în „Imn religios“ are cugetări senine și versuri izvorâte din miezul învățăturilor creștine. In poezia „Imn lui Ștefan-cel-Mare“ invocă solemn pe Dumnezeu în frumoasele versuri:

*Etern, atotputernic, o creator sublime,
Tu ce dai lumii viață și omului cuvânt...*

Poetul așteaptă dela Dumnezeu harul gloriei viitoare a neamului românesc; crede în puterea rugăciunii și în nemurirea sufletului care ne zimbește de dincolo de mormânt, de „pe plaiul nemuririi“. Simțiri duioase are Alecsandri în poezia „Glas din stele“ scrisă la moartea principesei Maria, în care cuprinde, în sâmbure, toată învățătura creștină despre viața viitoare a sufletului, despre raiu, îngeri, fericire, Dum-

nezeu... Idei și imagini alese întâlnim în următoarele versuri:

*Tot ce-i frumos, tot ce inspiră
Un farmec răpitor,
A se 'nălța la cer aspiră,
In raiu încântător.
Iubire, geniu, inocență
S'adună lângă Providență
Ca razele care cu drag
In soare se retrag.*

Certitudinea vieții de după moarte ne-o dă învierea Mântuitorului. Hristos e viu, — strigă poetul în poezia „Hristos a înviat”. Toți cei ce sufăr dureri și nedreptăți, vor ieși din umbra morții la lumina vieții nemuritoare.

Aprinsă, ca o flacără sfântă, este în poezia bardului dela Mircești, dragostea de pământul strămoșesc. „Dan Căpitan de plaiu”, ajuns prizonier la Tătari, nu are

altă dorință în fața morții, decât să mai sărute odată pământul țării.

În fața ruinilor unui oraș de pe urma războiului, Alecsandri rămâne cutremurat de sălbătăcia oamenilor și se întreabă: Când va ajunge omenirea să trăiască o pace evanghelică?

*Când va sosi o! Doamne, un timp mai mângăios,
In care să pătrundă cuvântul lui Hristos:
Să piară dușmănia din trista omenire,
Să nu mai fie omul unealtă de piere?*

(La Sevastopol)

Pentru întreagă opera sa națională și literară, bogată, optimistă și tradiționalistă, Alecsandri are dreptul la o recunoștință perpetuă din partea neamului nostru. Eminescu a spus numai adevărul, când a numit pe Alecsandri: regele poeziei române, „veșnic tânăr și ferice”.

Preacurata, chipul femeii

Insemnătatea sărbătorii este aceasta. Fecioara Maria este femeia făgăduită celor dintâi oameni, la alungarea din grădina raiului. „Vrăjmășie voi pune, a zis Domnul șarpelui, între tine și între femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul și tu îi vei zdrobi călcăiul” (Facerea 3,15). Despre ea a grăit Duhul Sfânt prin proorocul Isaia: „Iată, fecioara va avea în pântec și va naște fiu și-i va pune numele Emanuil” ceea ce înseamnă: Cu noi este Dumnezeu. (Isaia 7,13). Ingerul Gavriil a numit-o plină de dar și i s'a închinat. Elisabeta i-a zis: Maica Domnului meu și i s'a închinat. Biserica noastră o numește pildă strălucită a tuturor virtuților și maica vieții veșnice. Ca să înțelegem aceasta trebuie să cunoaștem: cum este, cum vrea să fie și cum ar trebui să fie femeia din orice loc și din orice vreme.

Cărțile scrise despre femeie și pentru femeie, mai ales din veacul trecut, cer femeilor neincetat drepturi egale cu ale bărbaților. Sub aceste drepturi se înțelege mai ales dreptul de vot și dreptul intrării în parlamentele țărilor. La noi lupta s'a dus și se mai duce, abia din acest veac. S'au format societăți Feministe, s'au scris studii sociale lungi, s'au tipărit cărți. Peste tot feministele căutau să se vorbească despre ele cât mai mult, să intre în parlament și prin parlament în istorie.

Unele spuneau, că intrarea în parlamente nu este un scop în sine, ci numai un mijloc, pentru câștigarea drepturilor. În aceeași vreme însă, au fost asociații feministe, cari au organizat cursuri de oratorie politică. De altă parte susțineau că intrarea femeilor în parlament va aduce o inobilare a parlamentului. Scurt vor-

bind, feministele căutau și caută să vorbească și să facă să se vorbească despre ele cât mai mult.

Apostolul Pavel este cel ce scrie mai mult despre drepturile și datoriile femeii. Din cele multe scrise de el, pe feministe le interesează deosebi faptul, că Pavel nu le dă voie femeilor să vorbească în adunări, ci le sfătuiește să-și vadă de casă și de copii. Pentru aceasta feministele, cum a fost de exemplu una română (Maria C. Buțureanu) într'o carte a sa (Femeia) se ridică împotriva lui Pavel și împotriva Bisericii cu vorbe foarte aspre.

Ciudat este că lupta feministelor, după multele cotituri, azi a ajuns să se îndrepte totuș după sfaturile apostolului.

Iată ce scrie un mare bărbat de stat (Hitler): „Femeile intrând în parlament nu l vor innobila ci-și vor pierde și demnitatea. Eu nu voiesc să încredințez femeilor ceea ce vreau, chiar pentru bărbați, să suprim... Lumea femeii este compusă din bărbatul, copilul și familia ei. Noi ne împotrivim acelor întreprinderi de intelectualism degenerat, care voește să despartă ceea ce Dumnezeu a împreunat”.

Alt bărbat de stat (Dr. Frick, ministrul de interne al Germaniei) așează în fruntea oricărui sfat dintre femei, trei lucruri: copilul, bucătăria, biserica. Mama care are copii sănătoși și bine crescuți, este mai prețuită decât o femeie savantă care nu-și poate transmite bunurile intelectuale.

În stârșit, iată ce spune și o femeie, anume președinta feministelor din Germania (Guida Diehl): Din rândurile noastre trebuie să iasă un nou feminism, care

să n'aibă nimic comun cu vechile baze liberale. Femeia este păstrătoarea focului sacru. Ea este nu numai fizicește, dar, prin creșterea copiilor, și moralicește mamă vieții celei nouă (Radu Cernea: Adevărul despre Germania Național-Socialistă).

Cu alte cuvinte, feminismul în căutarea pe atâtea căi a drepturilor femeiești, după o îndelungată rătăcire, începe să se întoarcă la calea adevărată, la calea arătată de apostolul Pavel și de Biserică. Din feminism, din parlament, ajung la feminitate și la căminul familiar. Incepe să și găsească, să și dobândească drepturile firești și, deci, adevărate.

Vedeți, s'ar părea că se confundă dreptul cu datoria. În adevăr e greu să statorești unde sfârșește una și unde începe alta. Nu se spune oare și la noi, că ești obligat să votezi la alegeri, deși votul ar fi un drept și nu o datorie. Nu se spune că a face parte din armată e un drept, deși s'ar părea că e o datorie.

Tot așa datoria femeiei de a-și crește copilul, de a păstra focul sacru, de a fi fizicește și moralicește maica vieții este dreptul cel mai sfânt, ale cărui urmări se răsfrâng apoi și în istorie. Iar femeia care a izbândit să dea neamului său copii mari, va fi cinstită de-a lungul veacurilor.

Ar fi de prisos să înșirăm aici exemple, când sunt atâtea cărți despre mamele celebre și dintre păgâni, Greci sau Romani, și din istoria Bisericii creștine, din istoria culturală. Adevărul este că prin copiii pe cari i-a născut și i-a crescut, mai mult face o singură mamă

Să statorim deci: Femeile cari au făcut zgomot și vorbă mare în jurul lor, mai ales pe teren politic, vor dispărea fără urmă și chiar de-ar intra în parlament, în istorie nu vor răsbî să intre.

În istorie au intrat femei, dar mai ales ca mame. Ce se scrie despre ele în istorie? Foarte puțin. Se scrie despre fiu pe cari i-au născut și crescut. Ele sunt numai cinstite pentru vrednicia lor.

Așa și Fecioara Maria. Așa de puțin se scrie despre Ea în Evangheliile. Dar ce să se fi scris mai pentru câștigarea drepturilor cerute de feministe, decât toate feministele laolaltă.

mult decât atât: că e Maica Mântuitorului? A suferit cu Domnul fugând din calea lui Irod, a ținut pe brațe, a pus înaintea altarului, a crescut pe Fiul său, l-a însoțit în drum spre Golgota și s'a tânguit în umbra crucii și la groapa în care l-a înmormântat. Atât.

O cinstim, o laudăm pentru că este pilda cea mai strălucitoare de Mamă cu copilul pe braț. Rugăciunile, cântările în cinstea Preacuratei, toate nu sunt decât slabe încercări de a spune cu graiul și în cântare ceea ce nu se poate indeajuns spune.

Ce să știm noi oameni cu limbă greoaie să spunem, dacă ingerul că a fost cu limbă îngerească și tot n'a știut să spună decât atât: Bucură-te ceea ce ești plină de dar...?

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre. Amin.

F. C.

Tălmăciri și parafraze

Indestulare

Trebuie să 'nveți a fi sărac și să trăiești din puțin. Să fii oare ca și copiii răsfățați cari nu se pot lipsi de nimic? Trebuie să te deprinzi cu toate. Să crezi în Dumnezeu zilelor de restriște e mai necesar decât să crezi în Dumnezeu zilelor frumoase. Să crezi în Dumnezeu răsăriturilor de soare, al limpezimilor stelare, al minunatelor străluciri de lumină lăuntrică, nu-i destul. Trebuie să crezi în Dumnezeu noptilor lungi și al zilelor grele...

În oamenii de bunăvoință lucrează o minunată putere de adaptare. Își știu întocmi viața după ceea ce le cere ceasul. Puterea din ei îi pune la înălțimea întâmplărilor. Alții, așteaptă ca vânturi prielnice să le umfle pânzele. Vântul se întoarce, se rătăcesc; vântul încetează, se opresc în drum. Trestii pe cari fiecare vânt îi îndoaie după plac. Cari nu cunosc taina puterii lăuntrice. Cari nu trăiesc ci se lasă în voia traiului.

...Chiar și pietrele cari îți se aruncă spre a fi zdrobit, se îngrămădesc și se prefac dela o vreme în zid care te apără.

Uită și iartă

Sapă un mormânt în cele mai dinăuntru ale tale. Să fie un loc uitat în spre care nu duce nici

o potecă. Și aci în veșnică tăcere, îngroapă răul pe care îți l-ai făcut cineva. Inima ta va fi scăpată de o grea povară. Pacea dumnezească va sălășlui acolo.

Părere de rău

Păzește-o ca pe o comoară. Sunt atâția cari o chivernisesc rău!...

Jelește zilele pierdute, clipele deșarte. Jelește cuvântul turburător, bănuiala nedreaptă și judecata pripită. Nu-ți pară rău însă niciodată că ai ascultat de inimă atunci când te-a îndemnat la încredere prea multă în altul, la sinceritate și la bunătate. Nu-ți pară rău că ai dăruit prea mult din tine. Nu regreta lacrimile vărsate. Nu-ți pară rău că ai îndatorat prin bunătatea ta pe cei nerecunoscători, că ai rămas omenos prin iubirea ta, prin nădejde și chiar prin durere.

În privința tuturor acestor chestiuni, e mai bine să trăiești și să mori nepocăit.

Căință

— Ce faci acolo în praf?

— Îmi ascund fața și plâng rușinat. Cum am putut face așa ceva?! Mi-e scârbă de mine. Să

nu mă mai vadă nimeni. Să dispar în căință; aceasta aș fi fericit s'o pot face.

— Nu faci bine. Părerea de rău pasivă e o greșală mai mult. O trufie păcătoasă se ascunde în această mirare a ta că ai putut greși. Da, da, tu ești acela care ai greșit. Faci bine că o ții minte, ca să nu mai disprețuiești pe alții. Inșă la ce-ți folosește scârba de sine-ți? Paza bună, curajul, vederea limpede și nu desgustul trebuie ca să vindece bolnavii.

Scoală-te, scutură-te, șterge-ți lacrimile ca să vezi mai bine! Fii bărbat, poartă-ți nenorocirea! Dumnezeu iartă greșala; iar tu, îndreaptă, folosește învățătura, ară, seamănă, veghează și roagă-te, umblă și luptă-te. Vai celor cari se închid în căințe sterpe și în tristeți lăncede. Iși trec jumătate din zile jelind greșalele celorlalte jumătăți de zile și viața lor cade nefolositoare în prăpastie trecutului.

Spovedanie îngăduitoare

Socotesc ca pe o stare primejdioasă pentru viața lăuntrică spovedania aceea în care te învinuiești de-a-valma de toate greșalele cari se pot închipui.

Trebue ridicat omul, insufându-i încredere în eul său superior. Să nu-l afundăm într'una în fapta lui rușinoasă sub cuvânt că-l sfințim.

Să luăm ca pildă pe Domnul Hristos. El cunoștea stricăciunea noastră și cu toate acestea folosește mai degrabă procedee optimiste. Când zice: „Du-te, să nu mai greșești“, vezi cât de colo că el ne și crede în stare de așa ceva.

Mărturisirile acestea în massă, însă, nu dau decât o slabă încredere. Cu vremea ajungi să le faci fără să ieși din starea aceea tihnită de drept învârtoșat la inimă.

Acestor obișnuți cu o mărturisire îngăduitoare, cari în teorie își fac veste de monștri înaintea lui Dumnezeu, găsiți-le o greșală practică, o pată proaspătă și aveți să vedeți cum se sbat. E un fapt foarte obișnuit că mediurile în cari se face mare caz de stricăciunea omenească în general, sunt foarte cărcotașe când e vorba să recunoască o greșală simplă ori un lucru de nimic. Smerenia nu stă în a te învinui de cele mai grozave generalități, ci de a-ți recunoaște greșelile în chip amănunțit. Aci însă, peste amănunt, stăpânește noapte adâncă.

Semn

Nu te grăbi de-l crede smerit pe cineva fiindcă și-a lăsat privirile în jos înaintea unei laude. Nimic mai obișnuit, mai ușor și mai amăgitor.

Vezi mai de grabă dacă nu cumva își înalță fruntea înaintea unei critici drepte. Poți să încerci aceasta chiar cu tine însuși. Cum înduri dojana? Totul stă în aceasta. Sunt puțini aceia a căror smerenie să ție piept acestei încercări.

Dumnezeul sârmanilor păcătoși

Doamne, ești mare, nepătruns și slăvit, fie că strălucești pe fruntea stelelor, fie că zâmbești din potirul florilor. Ești mareț în nopțile întu-

necate și în zilele strălucitoare; mai mareț ești însă în conștiința dreptilor și în milostivirea pentru cei cari suferă. Dar nu este Dumnezeu asemănător ție ca atunci când ești Dumnezeul sârmanilor păcătoși.

Gh. P.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

Rugăciunea și serviciul divin

(după Dr. Kramer V. trad. de Szanyi F.)

V.

Până aci l-am privit pe preotul păstor de suflete în slujba desăvârșirii sale preoțești, precum și câteva din mijloacele întrebuintate de dânsul pentru atingerea acestui scop. De aci în colo să-l privim în exercițiul deprinderilor sale evlavioase.

Cea mai iubită ocupațiune a preotului trebuie să fie rugăciunea. El trebuie să-și verse, neconținut, plinul inimii sale înaintea lui Dumnezeu. Păstorul de suflete trebuie să fie, înainte de toate, omul rugăciunii. Preotul care e neglijent, în privința aceasta, dă dovadă că e lipsit de chemare pentru slujba preoției. O urmare a acestei neglijențe este totala instrăinare de Dumnezeu și de cele sfinte. În privința rugăciunii, preotul trebuie să-L aibe, ca pildă, pe Domnul nostru Iisus Hristos, care a iubit foarte mult rugăciunea. Sf. Evangheliu vorbesc, pe larg, despre acest lucru. Iisus s'a rugat pentru sine, pentru ucenicii Săi și pentru toți cei ce aveau să creadă într'ânsul, în decursul veacurilor. S'a rugat, înaintea Cinei celei de Taină, înainte de săvârșirea minunilor, înainte de moarte, în grădina Ghetsimani. Adeseori se retrăgea din sgomotul lumii, în anumite locuri, ca să petreacă în rugăciune. Înainte de patima Sa de pe Golgota, s'a rugat Părintelui Său cel ceresc să dea putere naturii Sale omenești, ca să poată suferi până la capăt. Rugăciunea lui Iisus era plină de evlavie.

În Evanghelia dela Luca, la cap. 11, se spune că Sf. Apostoli l'au văzut odată pe Iisus rugându-se și fiind mișcați de ceea ce au văzut, doreau să se știe și dânsii ruga la fel. Au zis, deci, către Iisus: Doamne învață-ne și pe noi să ne rugăm. S'au rugat și Sf. Apostoli, adeseori, dar simțeau că nu știu să se roage așa cum l'au văzut pe Învățătorul lor rugându-se.

În viața cea pământească a Mântuitorului, rugăciunea a jucat rolul cel mai de căpetenie. Prin rugăciunile Sale, deschidea Iisus izvoarele îndurărilor cerești din care au curs multe și mari binecuvântări peste inimile oamenilor.

Și păstorul de suflete trebuie să iubească rugăciunea, căci printr'ânsa își poate întări sufletul și, sub scutul ei puternic, se poate adăposti neconținut. Preotul, care n'are tragere de inimă pentru rugăciune, nu se poate numi serv adevărat al Domnului nostru Iisus Hristos. Istoria bisericească ne spune că adevărații slu-

jitori ai Mântuitorului, bărbați sau femei, toți au iubit și au folosit rugăciunea în cursul vieții lor. Zile și nopți întregi au petrecut în rugăciune. Despre Sf. Antonie se spune că s'a plâns contra răsăritului de soare, fiindcă l-a ridicat, prea repede, dela rugăciunea nocturnă. Când ucenicii Domnului se rugau, din inimile lor se desprindea iubirea și mulțumire pentru toate binefacerile primite de sus. Se rugau, ferbinte, pentru iertarea păcatelor, pentru harul divin, pentru tărie contra ispitelor și pentru dobândirea virtuților creștinești. Cu deosebită tragere de inimă, însă, se rugau atunci, când cereau ca numele lui Dumnezeu să fie preamărit, cât mai bine și de către cât mai mulți oameni și când se rugau ca păcătoșii să se întoarcă de pe calea pierzării și ca virtușii să rămână statornici în bine. Acești servi ai Domnului au pus temelie la multe și mari bunătăți, iar cele mai mari succese le-au obținut prin rugăciune. Prin ajutorul ei, au câștigat binecuvântarea cerului peste lucrările lor și, prin urmare, și rezultat.

Dragostea pentru rugăciune îl duce pe preotul zelos înaintea tronului lui Dumnezeu, pentru a-i rosti, în față, laude și mulțumiri. El nu întreprinde nimic, până ce nu cere ajutorul lui Dumnezeu, prin rugăciuni. Mulțimea agendelor sale o reclamă aceasta, în mod imperios. Acel preot, care și-a pierdut voia și încrederea în rugăciune, se simte trist, abătut și nefericit. Vai și amar de preotul care pentru distracții sacrifică ore întregi iar pentru rugăciune nu-și află timp. Un astfel de preot, în față sf. Prestol, e rece și indiferent; abia așteaptă să se termine serviciul divin și să iasă din biserică. Și nu-i de mirat, dacă viața lui se termină, în mod în grozitor și dacă, în lipsa harului divin, lucrul lui rămâne fără de rezultat. Prin urmare, fără de rugăciune, preotul nu poate să facă nimic bun.

O cinstită deosebită trebuie să arate preotul față de serviciile divine în general și față de Sf. Liturghie în special. Cinstea aceasta e semnul distinctiv al evlaviei cu care trebuie să fie împodobit preotul. Dintre toți oamenii preotul este acela care stă mai aproape de sf. Prestol. Și Doamne, cât ar fi de dureros dacă, chiar din inima lui, ar lipsi sentimentul respectului și al cinstei față de sf. Altar și față de cele ce se săvârșesc într'ansul!

Preotul trebuie să țină de cea mai înaltă îndatorire a sa săvârșirea, cu demnitate, a tuturor serviciilor divine. Deobiceiu, oamenii îl iubesc mai tare pe acel preot care servește cu evlavie. Se spune, cu toată dreptatea, că evlavia este barometrul care arată blândețea preotului. Preotul, care stă, în sf. Altar, desbrăcat de evlavie, toate le face grăbit și superficial. Preotul care, prin ținuta sa externă, arată că-i lipsit de evlavie internă, nu poate aștepta și nu poate pretinde să fie numit preot bun și, cu atât mai puțin, păstor de suflete cu zel apostolesc.

(Va urma)

S. Ș.

Vladimir Soloviev și filosofia sa

(După Zdziechowski)

Unul dintre cei mai mari gânditori ruși a fost Vladimir Soloviev. El se ridică contra reformatorilor idealului creștin.

Privirile lui Soloviev se îndreptau adeseori, spre zări îndepărtate; el vedea ceea ce alții nu vedeau, — observa mai mult decât lumea înconjurătoare, contempla lumina transfigurată de pe muntele Taborului. În tratatul său „Fundamentele vieții religioase”, apare ca un filosof cu sentimente și convingeri adânc religioase. Un om ce-și petrece viața într'un post continuu, pentru a-și ridica și perfecționa viața sufletească. Misticismul său era alimentat de o inteligență prodigioasă și printr'o remarcabilă cultură științifică și literară.

Soloviev cunoștea păcatele multiple ale Rusiei. Cunoștea răul în persoana sa, prin experiență, și accepta concepția lumii după filosoful Schelling, evitând însă termenii plini pe echivoc și panteiști. Soloviev identifică divina sofia cu sufletul lumii. — Sofia este pentru suflet îngerul său păzitor, îngerul păzitor care cu aripile sale ocrotește creaturile ca și pasărea puii.

Fidel tradiției și Bisericii, Soloviev profesează un cult particular divinei sofii. Pentru el existența lui Satan era o certitudine scoasă din experiența-i personală. „Creațiunii lumii inferioare, haotice, îi corespunde în mod necesar lumea superioară sau cerească”. În această lume superioară Soloviev distinge: „lumea platoniceană, a ideilor, cari sunt ființe contemplative, impasibile și imuabile, deasupra dorințelor vieții și libertății, în lumea pur spirituală sau a îngerilor, cari au o existență subiectivă concretă, fiind libere și putând să se declare pentru sau contra lui Dumnezeu. Dar în virtutea perfecțiunii lor, ele nu pot să-și exercite libertatea decât printr'un singur act decisiv, odată pentru totdeauna. Căderea îngerilor răi, separarea lor de Dumnezeu este eternă și lumea umană le oferă un câmp de acțiune cu toate mijloacele de ură pentru ca să-și prelungească lupta.

Trei epoce distingem în epoca lui Soloviev. În prima epocă își elaborează sistemul său. În a doua își remarcă talentul polemist, își făurește un sistem politic creștin. În epoca a treia el se transpune deasupra realităților, vede catastrofa care se abate asupra patriei sale: anticreștinismul nihilist, ruina morală și politică. Soloviev simte mersul vertiginos al evenimentelor; el se apropie cu putere de un fapt extraordinar: triumful sau dezastrul civilizației.

În 1894 el are viziunea clară a unui dezastru care se abate asupra Rusiei și această epocă înseamnă sfârșitul țărilor. În ochii săi de profet defilează trupele nenumărate comandate de șefi „veniți din insulele îndepărtate ale Orientului”, vede vulturii imperiali ciunțiți și dezonorați, colorați în batjocură cu culoare galbenă... *Iată a treia Romă în cenușă...*

A treia Romă în ochii Slavofililor a fost Moscova, moștenitoarea Bizanțului.

Spre sfârșitul vieții sale Soloviev la Petesburg într-o conferință tratează despre imaginea înfricoșătoare a lui Anticrist și despre sfârșitul istoriei universale.

Această lucrare a lui Soloviev e o capodoperă de artă, de psihologie și de intuiție eshatologică. Autorul ne arată istoria lui Antihrist în mod spiritual și vesel (scopul lucrării sale este ca să-l amuze pe cititor). Tot ceea ce spune Soloviev sunt simțiri ale sufletului său, gânduri tainice, esență de gândire. Personagiile cari ni le descrie se imprimă adânc în memorie; noi le vedem și le simțim. Înainte de toate Antihristul, acest supraom ideal care subjugă mulțimile prin calmul și majestatea persoanei sale, acest ambițios care-și propune să creeze binele material și armonia morală a umanității, surpă toate ambițiile istoriei. Lui toate îi reușesc. Pentru ca să-și încoroneze opera, convoacă la Ierusalim un congres universal de religii, sub imperiul entuziasmului unanim pentru persoana sa, unde va fi glorificat ca Fiul iubit al lui Dumnezeu.

Această operă de artă de o intuiție extraordinară a produs o impresie deosebită. Hegemonia apropiată a rasei galbene și sfârșitul istoriei universale au fost pentru Soloviev evidente și nu intuiții profetice.

Prof. C. Rudneanu

Cărți:

„**Bucium al dumnezeiescului graiu**“, pag. 104 apărută în biblioteca „Apostolul” dela Patriarhie. București 1940.

Cuprinde: Cuvânt-înainte de păr. consilier cultural Dumitru Cristescu dela Arhiepiscopia Bucureștilor și următoarele predici ținute la Radio-București:

Cuvânt la Dumineca lăsatului de sec de Protos. Vasile Vasilache

Cuvânt la Dum. Ortodoxiei de Arhier. Scriban

„ „ II din Post de Fr. I. Gafton

„ „ III „ „ Prof. Marin C. Ionescu

„ „ IV „ „ de Pr. Gh. Comana

„ „ V „ „ de Pr. Dtru Cristescu

„ „ Floriilor de Pr. Toma Chiricuță.

Material bun pentru a fi consultat de predicatori.

Pr. Dr. Marin Ionescu: „Fermentul creștin și undele lui sociale”, raport asupra constatărilor făcute în Franța și Germania din însărcinarea Arhiepiscopiei Bucureștilor. 78 pag. apărută în Tipografia Cărilor Bisericești 1940. Cuprinde: Cuvânt-înainte de S. S. Nicodim Patriarhul României și o îndrumare metodică a preoțimei în munca sa misionară pe terenul caritativ și al asistenței sociale.

Constatări misionar-sociale din străinătate părințele raportor le aplică la viața noastră propunând pentru ajutorarea morală a săracilor dela sate: înființare de obștii plugărești, școli de orientare practică, cinematografierea diferitelor culturi de cereale și zarzavaturi, procesiuni religioase, școli dominicale, cercuri tinerești, loturi demonstrative, pârga roadelor ca ofrandă la altar, coeducația în tinda sf. biserici și exerciții de supunere. Pentru ajutorarea materială a celor lipsiți află de bine organizarea următoarelor organe misionar-sociale: Coșul milei, obștii pentru cumpărare de unelte agricole, cooperative nu în baza dreptului, ci a milei, lucrarea samariteană, combaterea bolilor sociale, ajutorarea cu lucru, material, dar nu cu bani. Cartea servește de un îndrumător sistematic în misiunea păstorului de suflete ca inițiator și susținător al milei creștine. (ct.)

Gh. Moțiu: Stropi din cascada vieții. Placheta H. Arad. Tip. „Concordia” 1940. 96 pagini, 25 lei.

Prietenul și colaboratorul nostru Gh. Moțiu a scos de sub tipar al doilea volum de axiome religioase. D-sa cultivă de multă vreme acest gen literar și, putem constata, cu vădit succes. Revistele arădane și bănățene publică aproape lunar câte o serie din stropii ce picură din înțelepciunea d-sale. Dar nu numai provincia, ci și Capitala — ceva mai pretențioasă, a luat cunoștință de cugetările d-lui Moțiu, remarcându-le prin elogioase dări de seamă, publicate în unele reviste literare.

Nu oricine poate scrie maxime de înțelepciune. Acest fel de scriere presupune o minte ageră, mediativă, scilpitoare și scânteietoare de gânduri înalte. pe lângă un mare fond de cunoștințe. Dl Moțiu are darul minții sănătoase dela Dumnezeu, iar cunoștințele și le-a dobândit prin studiile ce le-a făcut pe bazele Academiei Teologice și le mai face prin lecturi alese din cărțile de cuprins teologic, lucru ce se poate ușor verifica din cuprinsul axiomei d-sale, toate reflexe ale unor clare și frumoase cunoștințe apologetice, morale și mistice. Dăm aci câteva, culese la întâmplare, pentru a ilustra afirmațiunile de până aci:

„Moartea e materie”. Se poate, fiindcă ea nu atinge sufletul.

In viață nu există egalitate; există numai comunitate.

Istoria o face Dumnezeu prin eroi; religia o face Dumnezeu prin sfinți. — Legenda e un final de istorie. Religia nu sfârșește niciodată.

Misticismul e foc sacru. El aprinde istoria și luminează religia.

Extazul este forma cea mai desăvârșită a iubirii. In extaz, iubirea s'a curățit de suferință.

Extazul e căldura sufletului încălzit la focul iubirii.

Muzica este triumful inimii asupra lumii.

Muzica este ecoul transcendenței.

Viața fără Dumnezeu, n'are temperatură.

Moartea strălucește în viață; viața strălucește în moarte; — și, în amândouă strălucește misterul.

Moartea e ultima fază a lumii și prima fază a transcendenței.

Melancolia este „igrasia” vieții. Ea se formează prin pătrunderea timpului în conștiință.

Pesimismul e unghiul pe care îl formează mintea, când se întâlnește cu moartea; melancolia este unghiul pe care îl formează inima când se întâlnește cu lumea. In ele sunt înscrise gradele lor...

Optimismul și pesimismul sunt punctele cardinale ale minții; extazul și melancolia sunt punctele cardinale ale inimii...

Nostalgia...? — Timp fără spațiu...

Mărturisirea e o autobiografie prin care povestești lui Dumnezeu câtă moarte este în tine, în timp ce tu mai trăiești.

Conștiința e prezența noastră în noi, cu Dumnezeu deodată.

Mistica și politica se înrudesc și prin istorie și prin transcendență: Istoria dă politicii evenimentul și misticele elanul; transcendența dă misticet extazul și politicele jertfa.

Politica fără mistică e ceea ce ar fi istoria fără transcendență: o vastă zădărnici.

Fericirea este în lumea iubirii.

Creștinismul este elanul lui Dumnezeu către om și elanul omului către Dumnezeu.

Numai prin inimă putem face ușoară viața sufletului. Inima nu obosește sufletul.

Știința e modul de a explica viața prin lume; religia modul de a explica lumea prin viață.

Putem continua cu astfel de exemplificări. In toate întâlnim laudabile scilipiri de gând și bogăție de înțelepciune religioasă.

Informațiuni

● **Ungaria ne cere pământul.** Publicistul ardelean Corneliu Coposu a tipărit zilele acestea o interesantă broșură, intitulată „Ungaria ne cere pământul”, în care combate cu temeinică documentare cunoscutele revendicări maghiare.

După datele recensământului românesc din 1930, arătate în broșură, avem majorități absolute în 17 județe ardelenne:

Alba	84,8 ⁰ / ₀	Bihor	64,4 ⁰ / ₀
Făgăraș	82,5 ⁰ / ₀	Satu Mare	62,9 ⁰ / ₀
Hunedoara	81,2 ⁰ / ₀	Cluj	62,4 ⁰ / ₀
Năsăud	78,6 ⁰ / ₀	Arad	52,1 ⁰ / ₀
Someș	78,1 ⁰ / ₀	Sălaj	60,2 ⁰ / ₀
Turda	76,9 ⁰ / ₀	Târnava Mică	58,7 ⁰ / ₀
Severin	76,2 ⁰ / ₀	Maramureș	56,8 ⁰ / ₀
Caraș	72,9 ⁰ / ₀	Brașov	53,9 ⁰ / ₀
Sibiu	64,5 ⁰ / ₀		

Majorități relative în trei județe: Mureș 49,3⁰/₀ față de 42,7⁰/₀ Unguri, — Târnava-Mare 48,0⁰/₀ (față de 41,3⁰/₀ Germani și 10,0⁰/₀ Unguri) — și Timiș-Torontal 36,7⁰/₀ (față de 36,6⁰/₀ Germani și 15,4⁰/₀ Unguri).

Suntem în minoritate în județele din Secuime: Treiscaune 18,3⁰/₀, Ciuc 14,4⁰/₀ și Odorheiu 5,3⁰/₀.

La populația Ardealului de 5.599.000 locuitori, Românii formează majoritatea absolută de 57,8⁰/₀ cu 3.342.000 locuitori, Ungurii dețin 15,9⁰/₀, iar Secuții încă 8,5⁰/₀, total 24,4⁰/₀, cu 1.352.000 locuitori.

Germanii (9,8 ⁰ / ₀)	565.000	"
Evreii (3,2 ⁰ / ₀)	190.000	"
Alte naționalități (4,8 ⁰ / ₀)	150.000	"

● **Tratatul cu Ungaria și Bulgaria.** Pentru a stabili raporturi de bună vecinătate cu ungurii și bulgarii, românii au acceptat să asculte care le sunt pretențiile revizioniste. Conversațiile în acest scop s'au ținut la Craiova cu bulgarii și la Turnu-Severin cu ungurii. Principiul pe temeiul căruia Țara noastră a început conversațiile cu ei a fost următorul: Admitem mici cesiuni teritoriale în schimbul unui transfer obligator de populație; afară toți ungurii și bulgarii din România și acasă toți românii din Ungaria și Bulgaria, ca în felul acesta problema granițelor dintre aceste țări să fie rezolvată odată pentru totdeauna.

În urma conferinței dela Craiova s'a ajuns la învoirea ca România să cedeze Bulgariei județele Durostor și Caliacra (Cadrilaterul), urmând totodată între cele două țări schimbul populației cerută de Statul Român.

Conferința dela Turnu-Severin nu a dat niciun rezultat. Ungurii folosindu-se de argumente „istorice”, au ridicat pretențiuni teritoriale pe care Românii, bazați pe hărți și argumente etnografice — în cea mai mare parte servite de istorici, geografi și etnografi unguri și germani — nu le-au putut accepta. Cine ar putea accepta ca trei milioane și jumătate de Români

ardeleni să fie jertfiți de dragul unui milion și ceva de unguri?

Nu există un singur pui de Român, în tot Ardealul și Banatul, care să admită pretențiile revizioniste ale ungarilor. Cu moralul înălțat, ca întotdeauna, sunt gata cu toții să-și apere — până la ultima picătură de sânge — dreptatea și moșia.

● **Clasificarea localităților pe categorii de salarizare.** După cum am relatat la timp în organul eparhial „Biserica și Școala” Nr. 26 din a. c. noua salarizare se va stabili după patru categorii ce corespund cu localitatea unde funcționarul sau preotul își exercită funcțiunea.

Partea cea mai mare a parohiilor din Eparhia Arad cad în categoria a IV-a, cu reducerea de 20% din salariul tip.

În privința gradațiilor a rămas tot sistemul vechiu de sporire a salariilor preoțești în raport cu vechimea.

(Rp.)

● **Situația demografică a jud. Arad.** Față de evenimentele în curs, credem interesant să arătăm situația demografică a județului nostru.

Astfel, județul Arad are 225 comune. Dintre acestea, 176 au majorități absolut românești și 4 cu majorități relative, iar 2 cu populație amestecată. Ungurii au majoritatea în 23 comune, iar germanii în 17. Numărul populației este de 346.768 dintre cari: 246.389 români; 47.104 unguri; 39.327 germani și 13.948 alte națiuni.

Din repartizarea pe comune rezultă că în 44 comune procentul românilor este de 100%, în 116 comune procentul românilor e între 80–99%, iar în 16 comune procentul românilor e între 60–79%.

În cele 23 comune ungurești, românii mai totalizează 30–45% în 5 comune și 17–29% în alte 4 comune. În cele două comune cu populație amestecată procentajul populației este următorul Nădlac: 30% români, 4% unguri, 14% germani și 52% slovaci. În comuna Mureșel: 26% români, 36% germani și 36% unguri. Restul de 2% alte naționalități.

Cifrele de mai sus, arată în mod clar situația noastră în județul Arad și ele nu mai au nevoie de nici un comentariu sau argumentație. (s. m.)

● **Leon Trotzky**, evreul rătăcitor, vestitul gropar al Rusiei țariste, autorul formulei: „revoluției permanente” în care se cuprinde lozinca bolșevismului și a loviturii de stat prin care s'a instalat în 1917 regimul comunist, — a murit, lovit în cap cu un drug de fier de către comunistul francez Fr. Jaques.

Este, nu mai știm al câtelea matador al revoluției bolșevice, care moare judecat și asasinat de prietenii săi de luptă și de ideologie marxistă. Oficiul partidului comunist „Pravda” dela Moscova îl numește: „spion internațional”, „inamic al clasei muncitorești și al partidului bolșevic”, — „o Iudă căzută victimă trădării, mârșeviei și josniciei sale”.

O fi bătaia lui Dumnezeu, sau vorba din popor, că șerpii se mănâncă unii pe alții până ce pe câmpul de bătae nu le mai rămân decât cozile?!.

Nr. 3704/1940.

Comunicate

P. C. Preoți sunt rugați să ne trimită cu cea mai mare urgență fotografia bisericilor, școlilor, caselor culturale și parohiale nou zidite sau renovate în timpul erei românești. Totodată primim bucuros fotografia corurilor, fanfarelor, soc. religioase, cari toate, vor fi expuse la expoziția ce se deschide la Palatul Cultural din Arad pe timpul lunilor de vară.

După închiderea expoziției, returnăm tuturoara fotografiile.

CONSILIUL EPARHIAL

Oficiile parohiale sunt rugate să achite concursurile și publicațiile făcute în „Biserica și Școala”.

ADMINISTRAȚIA

Nr. 3868/1940.

Concurs

pentru elevii școlii de cântăreți bisericești

Se aduce la cunoștință tuturor celor interesați că în Școala eparhială de cântăreți bisericești din Arad se primesc pentru anul școlar 1940/41, ca elevi ordinari tineri între 16–25 ani, cu voce bună, auz muzical și cel puțin 4 clase primare.

Cererile de primire timbrate se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad, până la 20 Octombrie 1940 și vor fi însoțite de următoarele acte:

1. Extras de naștere
2. Extras de botez
3. Certificat școlar
4. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial
5. Certificat medical și
6. Declarația părinților ori tutorilor că vor plăti

în termen taxele școlare și întreținerea în internat.

Candidații vor fi supuși la un examen de primire care se va ține în zilele de 1 și 2 Noembrie a. c. cu probe de scris și citit de limba română și cu constatarea aptitudinilor muzicale.

Cursurile încep în ziua de 4 Noembrie și durează până la 30 Maiu 1941.

După absolvirea celor 3 cursuri elevii reușiți la examene se vor supune la examenul de capacitate pentru obținerea diplomei de cântăreți bisericești. Toți elevii vor locui în internat. Taxa de întreținere este de 8000 (opt mii) lei anual și se va plăti în rate lunare sau trimestriale anticipative.

Fiecare elev va aduce cu sine: tacâmurile necesare (2 farfurii, lingură, cuțit, furculiță, ceașcă pentru lapte și un pahar). O saltea, 3 cearceafuri, o perină cu 2 fețe de schimb, o pătură sau plapomă pentru învelit, 4 cămăși de zi, 2 cămăși de noapte, 4 perechi de indispensabile, 6 batiste, 6 perechi de ciorapi, vesminte și încălțăminte. Pe lăngă de pat și de corp se va coase monogramul elevului respectiv. În internat elevii vor avea locuință, hrană, încălzit, luminat, spălat, bae, medic, supraveghere la studii și educație morală.

Arad, la 26 August 1940.

1-3

Consiliul eparhial